

Beleidsregel Bestuurlijke Boete Gemeente Hoorn 2026

Zaaknummer: 3051091

Gelezen het voorstel van Zorg & Samenleving
Beleidsregel Bestuurlijke Boete Gemeente Hoorn 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hoorn besluit:

- gelet op de artikelen 18a van de Participatiewet titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht, de beleidsregel Bestuurlijke Boete gemeente Hoorn 2026 vast te stellen vast te stellen.

Inleiding

De inlichtingenplicht is een van de belangrijkste plichten voor mensen die (bijzondere) bijstand aanvragen of ontvangen. Hierbij gaat het vooral om het doorgeven van alle zaken die van invloed kunnen zijn op het recht op en de hoogte van de uitkering. Gemeente Hoorn moet een bestuurlijke boete beoordelen bij het niet nakomen van de inlichtingenplicht van inwoners.

Als iemand deze inlichtingenplicht niet nakomt (denk hierbij aan het niet verstrekken van informatie over een woonsituatie of het niet inleveren van gevraagde bankafschriften) dan moet Gemeente Hoorn een boete overwegen.

Daarnaast kan in die situaties ook sprake zijn van een beëindiging en terugvordering van de bijstand. Afhankelijk van de situatie van de cliënt wordt de hoogte van de boete bepaald. In sommige gevallen kan de gemeente Hoorn er voor kiezen om een schriftelijke waarschuwing te geven.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze beleidsregel wordt verstaan onder:

1. Inwoner: persoon die bijzondere bijstand ontvangt of ontving van de gemeente Hoorn op grond van de wet.
2. Benadelingsbedrag: het bedrag aan bijzondere bijstand dat als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenplicht teveel is ontvangen (art. 18a, lid 1, Participatiewet).
3. Bijstandsnorm: de hoogte van de uitkering waar de cliënt recht op heeft.
4. Boete: een opgelegde geldstraf voor het niet nakomen van de inlichtingenplicht (art. 18a, lid 1, Participatiewet en art. 20a, lid 1, IOAW/IOAZ).
5. Fictieve draagkracht: het inkomen boven 95% van de bijstandsnorm.
6. Inlichtingenplicht: een regel om alle zaken die van invloed kunnen zijn op het recht en de hoogte van de bijzondere bijstand door te geven aan Gemeente Hoorn.
7. Reële draagkracht: het inkomen boven de beslagvrije voet met correcties voor verhoogde zorg- of woonlasten.

Artikel 2. Schriftelijke waarschuwing in plaats van boete

1. Het college van de gemeente Hoorn ziet af van een bestuurlijke boete en volstaat met het geven van een schriftelijke waarschuwing als:
 - a. de overtreding van de inlichtingenplicht niet heeft geleid tot een benadelingsbedrag of het benadelingsbedrag niet hoger is dan € 150,00, of
 - b. de inwoner die onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt of op andere wijze een wijziging van omstandigheden niet direct heeft gemeld, uit eigen beweging alsnog, binnen 60 dagen nadat de inlichtingen hadden moeten worden verstrekt, de juiste inlichtingen verstrekt. Dit moet zijn gedaan voordat de overtreding is geconstateerd, tenzij de cliënt deze inlichtingen heeft verstrekt in het kader van toezicht op de naleving van een inlichtingenverplichting.
2. Als de inwoner binnen 24 maanden weer de inlichtingenplicht overtreedt zonder benadelingsbedrag, dan kan niet meer worden volstaan met een waarschuwing.

Artikel 3. Berekening bestuurlijke boete

1. Als de maximale boete minder is dan € 340 volgt de gemeente Hoorn de boeteprocedure licht.
2. Als de maximale boete meer is dan € 340 volgt de gemeente Hoorn de boeteprocedure zwaar.
3. Heeft het gedrag niet geleid tot een benadelingsbedrag en is een schriftelijke waarschuwing niet voldoende, dan bedraagt de boete € 150.
4. De boete bedraagt:
 - a. 100% van het benadelingsbedrag als de inlichtingenplicht opzettelijk is overtreden.
 - b. 75% van het benadelingsbedrag als sprake is van grove schuld ten aanzien van de overtreding van de inlichtingenplicht.
 - c. 50% van het benadelingsbedrag als geen sprake is van opzet of grove schuld ten aanzien van de overtreding van de inlichtingenplicht.
 - d. 25% van het benadelingsbedrag als sprake is van verminderde verwijtbaarheid ten aanzien van de overtreding van de inlichtingenplicht.

Artikel 4. Vaststellen fictieve draagkracht

1. De hoogte van de boete wordt afgestemd op de mate van verwijtbaarheid, zodat deze binnen de gestelde termijn kan worden voldaan:
 - a. opzet: voldoening boete mogelijk binnen 24 maanden.
 - b. grove schuld: voldoening boete mogelijk binnen 18 maanden.
 - c. geen opzet/geen grove schuld: voldoening boete mogelijk binnen 12 maanden.
 - d. verminderde verwijtbaarheid: voldoening boete mogelijk binnen 6 maanden.
2. Als de cliënt geen actuele gegevens over zijn/haar financiële situatie verstrekt, vindt geen matiging van de hoogte van de boete plaats op basis van de fictieve draagkracht.

Artikel 5. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden de dag na bekendmaking in werking.
2. Deze beleidsregel wordt aangehaald als: beleidsregel bestuurlijke boete Gemeente Hoorn 2026.

Te bepalen dat bovenstaand wordt bekendgemaakt:

- Door opname in het Gemeenteblad.

16 juni 2026

College van burgemeester en wethouders

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage

Toelichting beleidsregel bestuurlijke boete

Algemene toelichting

Gemeente Hoorn zorgt ervoor inwoners bijzondere bijstand kunnen aanvragen voor onverwachte en noodzakelijke extra kosten die een inwoner zelf niet kan betalen. Dit is voor mensen met een laag inkomen en weinig spaargeld. De kosten moeten wel nodig en bijzonder zijn en u moet ze kunnen aantonen. Het is belangrijk dat niemand ten onrechte gebruik maakt deze voorziening.

Volgens de wet moeten inwoners die de inlichtingenplicht schenden, het fraudebedrag terugbetalen en een boete krijgen. De hoogte van de boete is maximaal 100% van het benadelingsbedrag. Daarnaast moet de gemeente Hoorn naar de verwijtbaarheid kijken en ook naar hoeveel een inwoner van zijn/haar inkomen kan missen om de boete te betalen. Afhankelijk van de verwijtbaarheid moet de boete binnen 6 tot 24 maanden afgelost kunnen worden.

Naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 4 augustus 2020 stelt het college van de gemeente Hoorn de fictieve draagkracht vast op basis van het inkomen boven 95% van de bijstandsnorm

De volgende punten zijn vastgelegd in de beleidsregel:

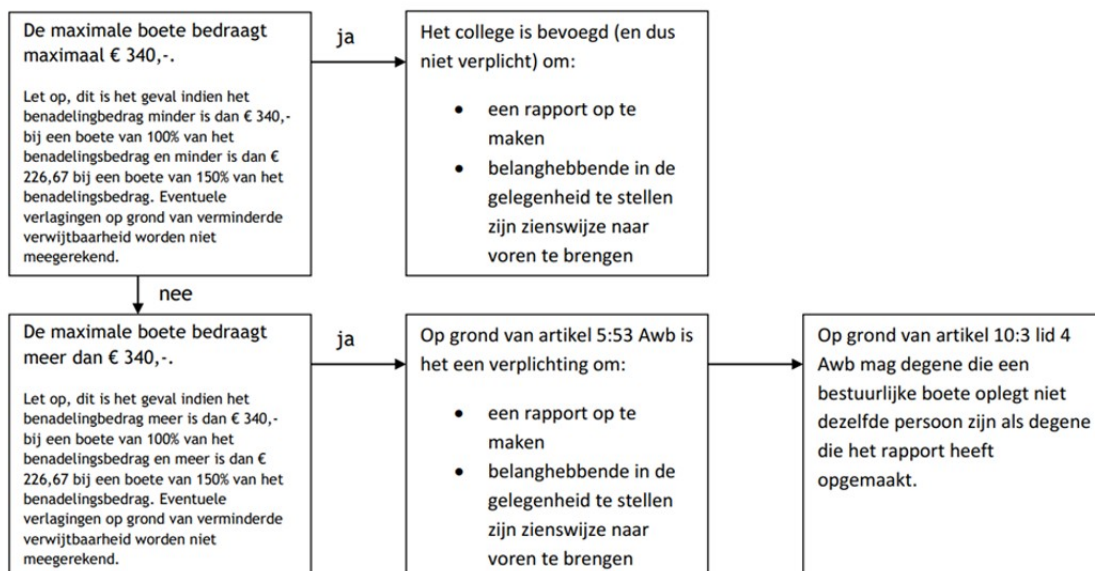
1. Wanneer de gemeente Hoorn gebruik maakt van de mogelijkheid om een waarschuwing op te leggen in plaats van een boete;
2. Dat voor het vaststellen van de verwijtbaarheid wordt aangesloten bij de artikelen van het boetebesluit sociale zekerheidswetten;
3. Dat de boete wordt verlaagd als de fictieve draagkracht onvoldoende is om de boete te kunnen betalen.

Artikel 2. Schriftelijke waarschuwing in plaats van boete

Als de inlichtingenplicht wel overtreden is, maar er is (nog) geen of een zeer gering benadelingsbedrag (< € 150), dan kan het geven van een waarschuwing volstaan. Dit is ook het geval als er wel een benadelingsbedrag is maar cliënt binnen 6 weken alsnog uit eigen beweging de benodigde inlichtingen verstrekt. Een waarschuwing is niet mogelijk als cliënt in de 24 maanden daarvoor al op enige wijze de inlichtingenplicht heeft overtreden.

Artikel 3. Berekening van de bestuurlijke boete

Bij de berekening van de bestuurlijke boete worden de criteria, zoals genoemd in het Boetebesluit sociale zekerheidswetten, gehanteerd. Bij recidive gaat het om 150% van het benadelingsbedrag. In het onderstaande schema wordt uitgelegd welke invloed de hoogte van de boete heeft op het proces: Onderscheid wordt gemaakt in boete licht (bovenste deel schema) en boete zwaar (onderste deel schema):

Artikel 4. Vaststellen fictieve draagkracht

Het college van de gemeente Hoorn stemt de boete nader af op de financiële omstandigheden van belanghebbende, in overeenstemming met de richtlijnen van de Centrale Raad van Beroep. Uitgangspunt is dat de boete door de cliënt met de fictieve draagkracht binnen een redelijke termijn kan worden voldaan. Hierbij gaan we uit van het inkomen boven 95% van de bijstandsnorm. Er wordt geen rekening gehouden met:

1. verhoogde zorg- of woonlasten;
2. vermogen (omdat bij het meerekenen van vermogen de boetes hoger kunnen worden en hierdoor ongelijkheid tussen cliënten ontstaat);
3. een lagere uitkering door de kostendelersnorm. Voor cliënten met de kostendelersnorm stelt WerkSaam de fictieve inkomsten op de bijstandsnorm voor een alleenstaande of gehuwden (omdat ook kostendelers een boete moeten krijgen bij het schenden van de inlichtingenplicht en in de praktijk gebleken is dat deze werkwijze standhoudt bij de rechtbank);
4. vermogen.

Als de inwoner ten tijde van het opleggen van de boete geen uitkering (meer) ontvangt, is het aan de hem/haar om inzage te geven in de actuele inkomenspositie. Als de inwoner hierin geen inzage geeft,

dan wordt de hoogte van de boete niet aangepast op basis van de fictieve draagkracht. Als de cliënt nog wel uitkering ontvangt, dan wordt de fictieve draagkracht uiteraard daarop gebaseerd.

De daadwerkelijke aflossing vindt plaats op basis van de reële draagkracht. Dat komt omdat hierbij wel rekening gehouden moet worden met de regels die gelden bij het vaststellen van de beslagvrije voet. Dit betekent dat de invordering van de boete in de praktijk langer zal duren dan de termijn die gehanteerd wordt om de fictieve draagkracht te bepalen.

In onderstaand schema wordt uitgelegd hoe de bestuurlijke boete wordt berekend:

